

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annettua lakia. Lakiin tehtäisiin muutokset, joilla täydennettäisiin sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuutta koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetulla lailla vuonna 2021. Euroopan komissio on kuitenkin esittänyt Suomelle virallisen huomautuksen direktiivin tiettyjen artiklojen puutteellisesta kansallisesta täytäntöönpanosta. Esityksessä ehdotetaan sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annettuun lakiin muutoksia, joilla direktiivi pantaisiin kansallisesti täytäntöön siltä osin kuin täytäntöönpano on katsottu puutteelliseksi. Lakiin lisättäisiin direktiivissä käytettyjä määritelmiä ja tarkennettaisiin eräitä jäsenvaltioiden velvollisuuksia koskevia säännöksiä.

Direktiivi ei velvoita jäsenmaita ottamaan tietulleja tai tiemaksuja käyttöön, eikä niitä ehdoteta otettavaksi käyttöön tällä esityksellä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian vuoden 2023 aikana.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö.....	3
3 Nykytila ja sen arviointi.....	5
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	5
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	5
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	6
5 Lausuntopalaute	6
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	6
7 Voimaantulo	11
8 Suhde perustuslakiin ja säätämjärjestys	11
LAKIEHDOTUS	14
Laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta..	14
LIITE I	19
LIITE II.....	22
RINNAKKAISTEKSTI.....	28
Laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta..	28

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta ja tiemaksujen laiminlyöntiä koskevien tietojen rajat ylittävän vaihtamisen helpottamisesta unionissa annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/520 (EETS-direktiivi) annettiin 19.3.2019. Direktiivi tuli saat-
taa osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 19.10.2021.

EETS-direktiivissä säädetään edellytyksistä sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuu-
delle Euroopan unionin alueella sekä laiminlyötyjen tiemaksujen rajatylittävästä tiedonvaihdosta. EETS-direktiivi ei velvoita jäsenmaita ottamaan tietulleja tai tiemaksuja käyttöön, eikä niitä ole otettu käyttöön Suomessa. Tietulleja ei ehdoteta otettavaksi käyttöön myöskään tällä esityksellä. Direktiivin sääntely on kuitenkin saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä myös Suomessa.

Suomessa direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetulla lailla (887/2021), joka tuli voimaan 23.10.2021. Suomi on ilmoittanut mainitun lain komissiolle direktiivin kansallisena täytäntöönpanotoimenpiteenä.

Komissio on 29.9.2022 esittänyt Suomelle virallisen huomautuksen EETS-direktiivin puutteellisesta kansallisesta täytäntöönpanosta. Komission mukaan Suomi ei ole saattanut kaikkia direktiivin säännöksiä osaksi kansallista lainsäädäntöä. Tämän johdosta sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annettua lakia ehdotetaan täydennettäväksi sääntelyllä, jolla EETS-direktiivin kaikki artikkelit saadaan saatettua osaksi kansallista lainsäädäntöä

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä. Valmistelussa on kuultu Liikenne- ja viestintävirastoa.

Luonnos hallituksen esityksestä on ollut lausuntokierroksella 17.2.2023 – 8.3.2023. Lausuntopyyntö lähetettiin yhteensä 23 taholle. Lausuntoja saatiin yhteensä 7 kappaletta. Lausunnoista on laadittu lausuntoyhteenvedo. Esitys on lähetetty tiedoksi myös Ahvenanmaan maakunnalle. EETS-direktiivi sääntelee standardisointia sekä veroja ja maksuja, jotka Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 19 ja 36 kohdan mukaan kuuluvat valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat saatavissa suomeksi valtioneuvoston hankeikkunan julkisessa palvelussa [Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta \(valtioneuvosto.fi\)](https://www.valtioneuvosto.fi/hallituksen-esitys-eduskunnalle-sahkoisten-tietullijarjestelmien-yhteentoimivuudesta-annetun-lain-muuttamisesta).

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

EETS-direktiivissä säädetään edellytyksistä sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuuden parantamiseksi sekä tiemaksujen laiminlyöntiä koskevan rajatylittävän tiedonvaihdon helpottamiseksi koko Euroopan unionin alueella.

Direktiivissä ei säädetä tietullien pakollisuudesta, joten jäsenvaltiot voivat jatkossakin itse päättää, ottavatko ne tietulleja käyttöönsä. Direktiivin tavoitteena on tehdä sähköisistä tietullijärjestelmistä yhteentoimivia, jotta voitaisiin pienentää tietullien maksamisen kustannuksia ja tietullien maksamiseen liittyviä rasitteita kaikkialla unionissa

Eurooppalaisella sähköisellä tietullipalvelulla (European Electronic Toll Service, EETS) tarkoitetaan tietullipalvelua, jossa tienkäyttäjä tekee sopimuksen EETS-palveluntarjoajan kanssa ja on sopimuksen perusteella oikeutettu käyttämään ajoneuvoa yhdessä tai useammassa EETS-tietullikohteessa. EETS-palveluntarjoaja antaa asiakkaan käyttöön ajoneuvolaitteen, jota käytetään osana tietullipalvelua. Ajoneuvolaitteen avulla kerätään tietoa ajoneuvon liikkumisesta EETS:n piiriin kuuluvissa tietullikohteissa ja määrätään tietulli tai tiemaksu.

EETS-direktiivin tavoitteet ja pääasiallinen sisältö kuvataan tarkemmin direktiivin täytäntöönpanosta annetussa hallituksen esityksessä HE 115/2021 vp. Euroopan komissio on katsonut EETS-direktiivin täytäntöönpanon Suomessa puutteellisiksi artikloiden 2, 21(1 ja 2), 23(3), 24–27 sekä liitteiden I ja II osalta.

EETS-direktiivin 2 artiklassa säädetään direktiivissä käytettävistä määritelmistä. Niihin sisältyvät seuraavat määritelmät, joita komission huomautuksen mukaan ei ole saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä: tietullijärjestelmä, järjestelmästä vastaisuudessa vastaava tietullioperaattori, EETS-vaatimusten mukainen järjestelmä, pääasiallinen palveluntarjoaja, tietullin perustiedot, ajoneuvon luokitusperusteet, taustajärjestelmä, olennaisesti muutettu järjestelmä, akkreditointi, tietulli tai tiemaksu, tiemaksun laiminlyönti, rekisteröintijäsenvaltio, kansallinen yhteyspiste, automaattinen haku, ajoneuvo, ajoneuvon haltija, raskas ajoneuvo ja kevyt ajoneuvo.

EETS-direktiivin 21 artiklassa säädetään direktiivin täytäntöönpanoa varten ylläpidettävistä kansallisista sähköisistä rekistereistä. Artiklan 1 kohdan toinen alakohta sisältää säännöksen jäsenvaltion vastuuvapaudesta, jonka mukaan jäsenvaltiota ei voida saattaa vastuuseen sen rekisterissä mainittujen EETS-palveluntarjoajien toimista. Artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kaikki kansallisessa sähköisessä rekisterissä olevat tiedot ovat ajan tasalla ja paikkansapitäviä.

EETS-direktiivin 23 artiklassa säädetään jäsenvaltioiden välisessä tiedonvaihdossa noudatettavasta menettelystä. Artiklan 3 kohta sisältää säännökset kansallisen yhteyspisteen velvollisuudesta suorittaa automaattisia hakuja ja jäsenvaltion velvollisuudesta käyttää saamiaan tietoja maksuvelvollisen määrittämiseksi.

EETS-direktiivin 24 artiklassa säädetään tiemaksun laiminlyöntiä koskevasta ilmoituksesta.

EETS-direktiivin 25 artiklassa säädetään tiemaksun perimisestä vastaavien yksikköjen jatkotoimista.

EETS-direktiivin 26 artiklassa säädetään komissiolle toimitettavasta jäsenvaltioiden kertomuksesta, joka kunkin jäsenvaltion on lähetettävä komissiolle viimeistään 19.4.2023 ja sen jälkeen joka kolmas vuosi. Artikla sisältää myös säännökset kertomukseen sisällytettävistä tiedoista.

EETS-direktiivin 27 artiklassa säädetään tietosuojasääntelyn noudattamisesta.

EETS-direktiivin liitteessä I säädetään 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun automaattisen haun suorittamiseen tarvittavista tietoelementeistä.

EETS-direktiivin liitteessä II säädetään direktiivin 24 artiklassa tarkoitetun tiemaksun laiminlyöntiä koskevan ilmoituksen mallista.

3 Nykytila ja sen arviointi

Voimassa olevaan sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annettuun lakiin ei sisälly jaksossa 2 mainittuja EETS-direktiivin 2 artiklan määritelmiä lukuun ottamatta tietullin perustietojen määritelmää, joka sisältyy lain 22 §:ään. Puuttuvat direktiivin määritelmät on sisällytettävä lakiin.

Lain 25 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen oikeuksista ja velvollisuuksista, mutta siihen ei sisälly EETS-direktiivin 21 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa vastaavaa säännöstä vastuuvapaudesta. Tältä osin direktiivin kansallista täytäntöönpanoa on täydennettävä.

Lain 22 ja 23 §:ssä säädetään EETS-direktiivin 21 artiklassa tarkoitetusta rekisteristä. Näihin pykäliin ei kuitenkaan sisälly EETS-direktiivin 21 artiklan 2 kohtaa vastaavia säännöksiä, joilla varmistettaisiin, että rekisterissä olevat tiedot ovat ajan tasalla ja paikkansapitäviä. Näiltä osin direktiivin kansallista täytäntöönpanoa on täydennettävä.

Lain 27 §:ssä säädetään laiminlyötyjä tiemaksuja koskevasta tiedonvaihdosta jäsenvaltioiden välillä. Pykälään ei kuitenkaan sisälly EETS-direktiivin 23 artiklan 3 kohtaa vastaavia säännöksiä automaattisista hauista ja velvollisuudesta käyttää tietoja maksuvelvollisen määrittämiseksi. Tältä osin direktiivin kansallista täytäntöönpanoa on täydennettävä.

Lakiin ei sisälly EETS-direktiivin 24–27 artiklaa ja liitettä II vastaavia säännöksiä. Näiltä osin direktiivin kansallista täytäntöönpanoa on täydennettävä.

EETS-direktiivin liitettä I koskeva säännös sisältyy 27 §:ään. Tältä osin direktiivin kansallista täytäntöönpanoa ei ole välttämätöntä täydentää. EETS-direktiivin liitettä I vastaavan liitteen sisällyttäminen sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annettuun lakiin olisi kuitenkin lakiteknisesti nykytilaa parantava ja täytäntöönpanolakia selkeyttävä muutos.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annettuun lakiin tehtäisiin tarvittavat muutokset siten, että EETS-direktiivin kansallista täytäntöönpanoa täydennettäisiin siltä osin kuin Euroopan komissio on Suomelle osoitetussa virallisessa huomautuksessa katsonut sen puutteelliseksi artikloiden 2, 21(1 ja 2), 23(3), 24–27 sekä liitteiden I ja II osalta. Ehdotetut muutokset ovat pääasiassa lainsäädäntötekniisiä, sillä Suomessa ei ole EETS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvia tietulleja tai tiemaksuja.

EETS-direktiivin 2 artiklan kaikki määritelmät sisällytettäisiin 2 §:n määritelmiin tai aineellisten säännösten yhteyteen. Määritelmistä tietulli-ilmoitus, pääasiallinen palveluntarjoaja, akkreditointi, EETS-vaatimusten mukainen järjestelmä, tietulli tai tiemaksu, tiemaksun laiminlyönti, ajoneuvo, rekisteröintivaltio ja ajoneuvon haltija sisällytettäisiin varsinaiseen määritelmäpykälään, loput puuttuvat määritelmät sisällytettäisiin siihen pykälään, jossa määritelmää käytetään.

Valvontaviranomaisen vastuuvapautta EETS-palveluntarjoajien toimista koskeva EETS-direktiivin 21 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa vastaava säännös lisättäisiin valvontaviranomaisen oikeuksia ja velvollisuuksia koskevaan 25 §:ään.

EETS-direktiivin 21 artiklan 2 kohdan edellyttämät säännökset Liikenne- ja viestintäviraston velvollisuudesta huolehtia rekisterin tietojen ajantasaisuudesta ja paikkansapitävyydestä lisättäisiin EETS-tietullikkohderekisteriä koskevaan 22 §:ään ja EETS-palveluntarjoajarekisteriä koskevaan 23 §:ään.

EETS-direktiivin 23 artiklan 3 kohdan edellyttämät säännökset automaattisten hakujen suorittamista ja tietojen käyttämisestä vastuun määrittämiseksi lisättäisiin 27 §:ään.

EETS-direktiivin 24 artiklan edellyttämä tiemaksun laiminlyöntiä koskevaa ilmoitusta koskeva kansallinen sääntely lisättäisiin uuteen 27 a §:ään.

EETS-direktiivin 25 artiklan edellyttämä tiemaksun perimisestä vastaavien yksikköjen jatkotoimia koskeva kansallinen sääntely lisättäisiin uuteen 27 b §:ään.

EETS-direktiivin 26 artiklan komissiolle toimitettavaa jäsenvaltioiden kertomusta vastaava säännös Liikenne- ja viestintäviraston velvollisuudesta toimittaa kertomus lisättäisiin uuteen 27 c §:ään.

EETS-direktiivin 27 artiklan edellyttämä tietosuojaa koskeva sääntely lisättäisiin uuteen 1 a §:ään. Lisäksi 2 kohdan mukaiset rajaukset lisättäisiin 27 §:ään, 27 a §:ään ja 27 b §:ään.

EETS-direktiivin liitteen II edellyttämä tiemaksun laiminlyöntiä koskevan ilmoituksen mallia koskeva kansallinen sääntely lisättäisiin uuteen 27 a §:ään. Lisäksi lakiin lisättäisiin EETS-direktiivin liitteitä I ja II vastaavat liitteet

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Esityksellä ei ole vaikutuksia Suomessa. Esityksessä ehdotettavat muutokset ovat luonteeltaan teknisiä. EETS-direktiivi ei velvoita jäsenmaita ottamaan tietulleja tai tiemaksuja käyttöön, eikä niitä ehdoteta otettavaksi käyttöön tällä esityksellä. Suomessa ei ole käytössä EETS-direktiivin alaan kuuluvia tietulleja tai tiemaksuja.

5 Lausuntopalaute

Lausunnoissa todettiin nyt ehdotettavien muutosten olevan lähinnä teknisiä, ja ovat tarpeen sen johdosta, että Euroopan komissio on Suomelle osoitetussa virallisessa huomautuksessa katsonut kansallisen täytäntöönpanon puutteelliseksi.

Lausunnoissa korostuivat huomiot tietosuojalainsäädännön tarkentamisesta ja suhteesta EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen. Esitysluonnoksessa ei ollut yksilöitynä tarkemmin, mihin yleisen tietosuoja-asetuksen kohtiin kansallinen sääntelyliikkumavara perustuu, vaikka sen käytöstä on tehty riittävästi selkoa. Lisäksi kiinnitettiin huomiota esityksessä olleisiin informatiivisiin viittauksiin tietosuojaa koskevaan yleissääntelyyn. Lisäksi kiinnitettiin huomiota eräisiin lakitekniisiin seikkoihin sekä yksittäisiin epäjohtomukaisuuksiin.

6 Säännöskohtaiset perustelut

1 a §. Tietosuoja. Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, jossa säädettäisiin tietosuojasta. Pykälän avulla varmistettaisiin, että direktiivin kansallista täytäntöönpanoa voidaan pitää riittävänä.

EU-järjestelmässä henkilötietojen käsittely perustuu pääsääntöisesti suoraan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen

käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus). Henkilötietojen käsittelystä voidaan säätää asetusta täsmällisemmin unionin tai jäsenvaltioiden lainsäädännöllä siltä osin kuin asetus jättää nimenomaista kansallista liikkumavaraa. Kansallista erityissääntelyä on mahdollista antaa yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 3 kohdan nojalla silloin, kun käsittely perustuu rekisterinpitäjän lakisääteiseen velvollisuuteen (6 artiklan 1 kohdan c alakohta) tai jos se on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi (6 artiklan 1 kohdan e alakohta).

Tietojen säilytysajan tarkentamista lukuun ottamatta kaikki esitykseen sisältyvät tietosuoja koskevat säännökset perustuvat suoraan EETS-direktiiviin, jossa säädetään muun muassa henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteesta, käsittelyn tarkoituksesta, käsiteltävien tietojen tyypistä ja tietojen luovuttamisesta. Oikeus henkilötietojen käsittelyyn perustuisi siten pääsääntöisesti yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 3 kohdan a alakohtaan. Keskeisiä tältä osin ovat direktiivin artikkelit 21, 23, 24, 25 ja 27. Suomessa nämä säännökset on jo osittain pantu täytäntöön, mutta täällä esityksellä niitä täydennettäisiin komission edellyttämällä tavalla. Keskeisiä ovat nyt ehdotettavat 1 a §, 27 a § ja 27 b §:t sekä 22 §:ään, 23 §:ään ja 27 §:ään tehtävät muutokset.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin niistä käyttötarkoituksista, joita varten henkilötietoja voidaan tämän lain nojalla käsitellä. Luettelo olisi tyhjentävä, kuten direktiivin 27 artiklan 2 kohdassa edellytetään. Ehdotettava 1 momentti perustuu suoraan EETS-direktiivin 27 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan kohtiin a-c, eikä sisällä kansallista liikkumavaraa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin henkilötietojen säilyttämisen enimmäiskestosta 27 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti. Ehdotetun toisen momentin mukaan käsiteltävät henkilötiedot tulisi hävittää viimeistään kahden vuoden kuluttua niiden keräämisestä, mikäli tässä laissa ei myöhemmin muuta säädettäisi. Tällainen muu erityissäännös tietojen hävittämisestä sisältyisi ehdotettuun 27 b §:ään.

Ehdotettava toinen momentti perustuu EETS-direktiivin 27 artiklan 2 kohdan c alakohtaan, jonka mukaan henkilötietojen säilyttämiselle on määritettävä enimmäiskesto. Ehdotettava säännös olisi yleisen tietosuojasetuksen 5 artiklan 1 kohdan e alakohdan säilyttämisen rajoittamisen periaatetta täsmällisempää sääntelyä. Kyseisen periaatteen mukaan henkilötiedot on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten. Ehdotetussa 2 momentissa käytettäisiin siten yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaista kansallista liikkumavaraa siten, että enimmäiskestoksi määriteltäisiin kaksi vuotta, ellei laissa myöhemmin toisin säädettä. Ehdotetun kahden vuoden säilytysajan voidaan arvioida olevan minimiaika, joka tarvitaan tietojen käyttötarkoituksen toteutumisen varmistamiseksi, erityisesti huomioiden mahdollinen maksun laiminlyönnistä seuraava prosessi.

Pykälän *3 momenttiin* sisällytettäisiin informatiivinen viittaus niihin EU- ja kansallisiin säädöksiin, joissa säädetään henkilötietojen käsittelystä. Momentissa täsmennettäisiin, että mikäli tässä laissa ei muuta säädettä, henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan EU:n yleistä tietosuojasetusta (EU) 2016/679, asetusta täsmennävää ja täydentävää kansallista tietosuojalakia (1050/2018) ja sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia (917/2014). Vastaavasti viitattaisiin henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettuun lakiin (1054/2018), jolla on kansallisesti täytäntöön pantu niin kutsuttu rikosasioiden tietosuojadirektiivi (EU) 2016/680.

Henkilötietojen täsmällisyydestä ja päivittämisestä säädetään yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohdassa, rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta ilman aiheetonta viivästystä säädetään yleisen tietosuoja-asetuksen 12 artiklan 3 kohdassa, rekisteröidyn oikeudesta saada tutustua tietoihinsa mukaan lukien henkilötietojen vastaanottajat säädetään yleisen tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa, rekisteröidyn oikeudesta tietojen oikaisemiseen ja oikaisun tekemisestä säädetään yleisen tietosuoja-asetuksen 16 artiklassa, rekisteröidyn oikeudesta tietojen poistamiseen ja poistamisesta säädetään yleisen tietosuoja-asetuksen 17 artiklassa, rekisteröidyn oikeudesta käsittelyn rajoittamiseen säädetään yleisen tietosuoja-asetuksen 18 artiklassa ja oikeudesta korvauksen saamiseen säädetään yleisen tietosuoja-asetuksen 82 artiklassa. Oikeudesta saattaa asia tietosuojavaikuttetun käsiteltäväksi ja muutoksenhausta säädetään tietosuojalain 21 ja 25 §:ssä.

Ehdotettu kolmas momentti on seurausta EETS-direktiivin 27 artiklan 2 kohdan kolmannesta alakohdasta. Sen mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että rekisteröidyillä on oikeus tutustua omiin tietoihinsa ja oikaista tai poistaa ne tai rajoittaa niiden käsittelyä ja oikeus tehdä valitus tietosuojavaikuttetulle sekä oikeus vahingonkorvaukseen ja tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin samalla tavalla kuin yleisessä tietosuoja-asetuksessa. Koska yleisessä tietosuoja-asetuksessa ja muussa yleislainsäädännössä on säädetty näistä seikoista kattavasti, eikä tarvetta kansallisen liikkumavaran käytölle ole, kyseinen kohta pantaisiin täytäntöön viittaussäännöksellä. Viittaussäännös on tarpeen sen johdosta, että komissio on kiinnittänyt huomiota artiklan puutteelliseen täytäntöönpanoon Suomessa. Säännös selventäisi osaltaan myös sen, että tässä laissa säädettäisiin tietosuoja-asetuksen salliman liikkumavaran puitteissa asetusta täsmällisemmin henkilötietojen käsittelystä.

2 §. Määritelmät.

Pykälään lisättäisiin uusi *12 kohta*, jossa määriteltäisiin pääasiallinen palveluntarjoaja EETS-direktiivin 2 artiklan 12 kohtaa vastaavasti.

Pykälään lisättäisiin uusi *13 kohta*, jossa määriteltäisiin akkreditointi EETS-direktiivin 2 artiklan 20 kohtaa vastaavasti. Akkreditoinnilla tarkoitetaan tietulliooperaattorin määrittämää ja ohjaamaa prosessia, joka EETS-palveluntarjoajan on käytävä läpi ennen kuin sille annetaan lupa tarjota EETS-palveluja EETS-tietullikohteessa, eli EETS-palveluntarjoajien akkreditointiprosessin lopputulemaa. Termiä käytetään voimassa olevan lain (877/2021) 9 §:n 2 ja 4 momentissa. Akkreditoinnilla ei siis tässä yhteydessä tarkoiteta vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyuden toteuttamisesta annetussa laissa (920/2005) tarkoitettua tai siihen rinnastettavaa akkreditointia.

Pykälään lisättäisiin uusi *14 kohta*, jossa määriteltäisiin EETS-vaatimusten mukainen järjestelmä EETS-direktiivin 2 artiklan 9 kohtaa vastaavasti.

Pykälään lisättäisiin uusi *15 kohta*, jossa määriteltäisiin tietulli ja tiemaksu EETS-direktiivin 2 artiklan 21 kohtaa vastaavasti.

Pykälään lisättäisiin uusi *16 kohta*, jossa määriteltäisiin tiemaksun laiminlyönti EETS-direktiivin 2 artiklan 22 kohtaa vastaavasti.

Pykälään lisättäisiin uusi *17 kohta*, jossa määriteltäisiin ajoneuvo EETS-direktiivin 2 artiklan 26 kohtaa vastaavasti.

Pykälään lisättäisiin uusi *18 kohta*, jossa määriteltäisiin rekisteröintijäsenvaltio EETS-direktiivin 2 artiklan 23 kohtaa vastaavasti.

Pykälään lisättäisiin uusi 19 kohta, jossa määriteltäisiin ajoneuvon haltija EETS-direktiivin 2 artiklan 27 kohdan edellyttämällä tavalla viittaamalla ajoneuvolain (82/2021) 2 §:n 15 kohdan ajoneuvon haltijan määritelmään.

2 a §. *Tietullijärjestelmä.* Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, jossa säädettäisiin tietullijärjestelmästä EETS-direktiivin 2 artiklan 1 kohdan sisältöä vastaavasti.

9 §. *Tietullioperaattorin velvollisuudet tietullijärjestelmän yhteentoimivuuden varmistamiseksi.* Pykälän 2 momenttiin sisällytettäisiin järjestelmästä vastaisuudessa vastaavan tietullioperaattorin määritelmä EETS-direktiivin 2 artiklan 4 kohtaa vastaavasti.

Pykälän 4 momenttiin sisällytettäisiin järjestelmän olennaisen muuttamisen määritelmä EETS-direktiivin 2 artiklan 19 kohtaa vastaavasti sekä viittaus 2 momentissa tarkoitettuun järjestelmästä vastaisuudessa vastaavaan tietullioperaattoriin. Momenttiin sisällytettäisiin lisäksi taustajärjestelmän määritelmä EETS-direktiivin 2 artiklan 18 kohtaa vastaavasti.

12 §. *Tietullioperaattorin palvelukorvaus EETS-palveluntarjoajalle.* Pykälän 3 momentin säännös palvelukorvausten määrien eroavaisuudesta tarkennettaisiin vastaamaan EETS-direktiivin 7 artiklan 3 kohdan sääntelyä.

14 §. *Tietullit.* Pykälän 2 momenttiin sisällytettäisiin ajoneuvon luokitusperusteiden määritelmä EETS-direktiivin 2 artiklan 17 kohtaa vastaavasti.

22 §. *EETS-tietullikohderekisteri.* Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jossa säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston velvollisuudesta huolehtia rekisterissä olevien tietojen ajantasaisuudesta ja paikkansapitävyydestä. Säännöksellä pantaisiin kansallisesti täytäntöön EETS-direktiivin 21 artiklan 2 kohdassa säädetty jäsenvaltioiden velvollisuus toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kaikki kansallisessa sähköisessä rekisterissä olevat tiedot ovat ajan tasalla ja paikkansapitäviä.

Henkilötietojen osalta velvollisuus huolehtia niiden ajantasaisuudesta ja täsmällisyydestä sisältyy jo yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohtaan. Se edellyttää rekisterinpitäjää toteuttamaan kaikki kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että käsittelyn tarkoituksiin nähden virheelliset henkilötiedot poistetaan ja oikaistaan viipymättä.

On kuitenkin huomattava, että suurin osa EETS-tietullikohderekisterin tiedoista on luonteeltaan teknisiä tietullikohteeseen ja käytettäviin teknologioihin liittyviä tietoja, joita ei voitane pitää henkilötietoina. Siksi direktiivin 21 artiklan 2 kohdan täytäntöönpano erityisellä säännöksellä on perusteltua. Lisäksi komissio on kiinnittänyt huomiota säännöksen puutteelliseen täytäntöönpanoon virallisessa huomautuksessa.

23 §. *Rekisteri EETS-palveluntarjoajista.* Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston velvollisuudesta huolehtia rekisterissä olevien tietojen ajantasaisuudesta ja paikkansapitävyydestä. Säännöksellä pantaisiin kansallisesti täytäntöön EETS-direktiivin 21 artiklan 2 kohdassa säädetty jäsenvaltioiden velvollisuus toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kaikki kansallisessa sähköisessä rekisterissä olevat tiedot ovat ajan tasalla ja paikkansapitäviä.

Henkilötietojen osalta velvollisuus huolehtia niiden ajantasaisuudesta ja täsmällisyydestä sisältyy jo yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohtaan. Se edellyttää rekisterinpitäjää toteuttamaan kaikki kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että käsittelyn tarkoituksiin nähden virheelliset henkilötiedot poistetaan ja oikaistaan viipymättä.

Myös EETS-palveluntarjoajia koskevaan rekisteriin sisältyy teknisluonteisia tietoja, joita ei välttämättä voida yhdistää luonnollisiin henkilöihin. Siksi direktiivin 21 artiklan 2 kohdan täytäntöönpano erityisellä säännöksellä on perusteltua. Lisäksi komissio on kiinnittänyt huomiota säännöksen puutteelliseen täytäntöönpanoon virallisessa huomautuksessa.

25 §. *Valvontaviranomaisen oikeudet ja velvollisuudet.* Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin EETS-direktiivin 21 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaisesti jäsenvaltion vastuuvapaudesta suhteessa sen rekisterissä mainittujen EETS-palveluntarjoajien toimiin.

26 §. *Pilottitietullijärjestelmät.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin säännös pilottitietullijärjestelmän sallimisesta samanaikaisesti EETS-vaatimusten mukaisen järjestelmän kanssa EETS-direktiivin 22 artiklan 1 kohtaa vastaavasti. Muutoksella yhtenäistettäisiin lain sanamuotoa suhteessa direktiiviin.

27 §. *Laiminlyötyjä tiemaksuja koskeva tiedonvaihto jäsenvaltioiden välillä.* Ehdotettu pykälä annettaisiin kokonaisuudessaan uudestaan. Muutoksilla pantaisiin kansallisesti täytäntöön EETS-direktiivin 23 artiklan 3 kohta sekä 2 artiklan 24 ja 25 kohta.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin kansallisen yhteyspisteen määritelmä EETS-direktiivin 2 artiklan 24 kohdan mukaisesti.

Ehdotettu 2 momentti vastaisi pääosin voimassa olevaa 2 momenttia. Momenttiin sisältyisi myös automaattisen haun määritelmä. Määritelmä olisi tarkoituksenmukaista sisällyttää juuri kyseiseen momenttiin, jossa sitä käytetään eikä yleiseen määritelmäpykälään. Säännöksellä pannaan täytäntöön EETS-direktiivin 23 artiklan 1 kohta sekä 27 artiklan 2 kohdan a alakohta 23 artiklan osalta.

Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston velvollisuudesta suorittaa kaikki lähetettävien pyyntöjen muodossa tehtävät automaattiset haut täydellistä rekisteritunnusta käyttäen ja tietojen käyttämisestä maksuvelvollisen määrittämiseksi. Lisäksi säädettäisiin automaattisissa hauissa noudatettavista menettelyistä.

27 a §. *Tiemaksun laiminlyöntiä koskeva ilmoitus.* Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, jolla pantaisiin kansallisesti täytäntöön EETS-direktiivin 24 artikla, 27 artiklan 2 (a) kohta 24 artiklan osalta sekä 27 artiklan 4 kohta. Komissio on virallisessa huomautuksessaan kiinnittänyt huomiota kyseisten kohtien puuttuvaan täytäntöönpanoon.

On huomattava, että Suomessa ei ole kansallisesti säädetty laiminlyötyihin tiemaksuihin liittyvistä seuraamuksista eikä siitä, kuinka seuraamukset pannaan käytännössä täytäntöön. On tarkoituksenmukaista, että seuraamusjärjestelmästä säädetään vasta siinä vaiheessa, jos tiemaksuja päätettäisiin ottaa käyttöön. Tämän johdosta ehdotettu 27 a § on kirjoitettu passiiviin noudattaen muun muassa tieliikennelain (729/2018) 6 luvun esimerkkiä.

27 b §. *Tiemaksun perimisestä vastaavien yksikköjen jatkotoimet.* Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, jolla pantaisiin kansallisesti täytäntöön EETS-direktiivin 25 artikla sekä 27 artiklan 2(a) kohta 25 artiklan osalta. Komissio on virallisessa huomautuksessaan kiinnittänyt huomiota kyseisten kohtien puuttuvaan täytäntöönpanoon.

27 c §. *Komissiolle toimitettava kertomus.* Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, jossa säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston velvollisuudesta toimittaa komissiolle EETS-direktiivin 26 artiklassa tarkoitettu kattava kertomus.

30 §. Voimaantulo ja siirtymäsäännös. Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin EETS-direktiivin 2 artiklan 29 kohdassa tarkoitettu kevyen ajoneuvon määritelmä.

Liite I. Lakiin lisättäisiin liite, joka vastaisi EETS-direktiivin liitettä I. Liite koskisi 27 §:n 3 momentissa ja EETS-direktiivin 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua automaattisen haun suorittamiseen tarvittavia tietoelementtejä. Liitteeseen sisällytettäisiin myös raskaan hyötyajoneuvon määritelmä direktiivin 2 artiklan 28 kohtaa vastaavasti.

Liite II. Lakiin lisättäisiin liite, joka vastaisi EETS-direktiivin liitettä II. Liite sisältäisi 27 a §:ssä ja EETS-direktiivin 24 artiklassa tarkoitettua ilmoituksen mallin.

7 Voimaantulo

EETS-direktiivin 32 artiklan mukaan jäsenvaltioiden oli hyväksyttävä ja julkaistava viimeistään 19.10.2021 säännökset direktiivin täytäntöönpanemiseksi. Ehdotetuilla muutoksilla ei ole tunnistettuja vaikutuksia Suomessa. Näiden syiden johdosta ehdotetaan, että laki tulee voimaan mahdollisimman pian eduskuntakäsittelyn vuoden 2023 aikana.

8 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Henkilötietojen suoja perusoikeutena perustuu perustuslain 10 §:ään, Euroopan perusoikeuskirjan 8 artiklaan ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklaan.

Perustuslakivaliokunnan mukaan tietosuoja-asetuksen yksityiskohtainen sääntely, jota tulkitaan ja sovelletaan EU:n perusoikeuskirjassa turvattujen oikeuksien mukaisesti, muodostaa yleensä riittävän säännöspohjan myös perustuslain 10 §:ssä turvattuun yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Henkilötietojen suoja tulee turvata ensisijaisesti EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja kansallisen yleislainsäädännön nojalla. Kansallisen erityislainsäädännön säätämiseen tulee siten suhtautua pidättyvästi ja rajata sellainen vain välttämättömään tietosuoja-asetuksen salliman kansallisen liikkumavaran puitteissa (ks. PeVL 14/2018 vp, s. 4–5; PeVL 52/2022 vp, 4 kohta).

Perustuslakivaliokunnan mukaan on kuitenkin selvää, että erityislainsäädännön tarpeellisuutta on arvioitava myös tietosuoja-asetuksenkin edellyttämän riskiperustaisen lähestymistavan mukaisesti kiinnittämällä huomiota tietojen käsittelyn aiheuttamiin uhkiin ja riskeihin. Mitä suurempi riski käsittelystä aiheutuu luonnollisen henkilön oikeuksille ja vapauksille, sitä perustellumpaa on yksityiskohtaisempi sääntely. Tällä seikalla on erityistä merkitystä arkaluonteisten tietojen käsittelyn osalta (ks. PeVL 14/2018 vp, s. 5). Arkaluonteisten tietojen käsittelyn on oltava välttämätöntä ja sääntelyn täsmällistä ja tarkkarajaista (ks. PeVL 52/2022 vp, 7 kohta).

Perustuslakivaliokunta on pitänyt tärkeänä, että siltä osin kuin Euroopan unionin lainsäädäntö edellyttää kansallista sääntelyä tai mahdollistaa sen, tätä kansallista liikkumavaraa käytettäessä otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset. Perustuslakivaliokunta on painottanut, että hallituksen esityksessä on erityisesti perusoikeuksien kannalta merkityksellisen sääntelyn osalta syytä tehdä selkoa kansallisen liikkumavaran alasta. (PeVL 51/2022 vp, 2 kohta).

EU:ssa henkilötietojen käsittely perustuu pääsääntöisesti suoraan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus). Asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa säädetään käsittelyn perustasta, ja kohdan c

alakohdan mukaisesti käsittely on sallittua, jos se on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteiden velvoitteen noudattamiseksi. Asetuksen 6 artiklan 2 kohdassa säädetään mahdollisen kansallisen liikkumavaran käytöstä 1 kohdan c ja e alakohtien noudattamiseksi. Edelleen artiklan 3 kohdan mukaan 1 kohdan c ja e alakohtissa tarkoitetun käsittelyn perustasta on säädettävä joko EU:n oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä. Tällöin on säädettävä käsittelyn tarkoituksesta, ja silloin voidaan mukauttaa yleisen tietosuoja-asetuksen sääntöjen soveltamista liittyen muun muassa yleisiin edellytyksiin, jotka koskevat rekisterinpitäjän suorittaman tietojenkäsittelyn lainmukaisuutta, käsiteltävien tietojen tyyppiä, tietojen luovuttamista, käyttötarkoitussidonnaisuutta ja säilytysaikoja.

Tietojen säilytysajan tarkentamista lukuun ottamatta kaikki esitykseen sisältyvät tietosuojaajaa koskevat säännökset perustuvat suoraan EETS-direktiivin säännöksiin yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti, eikä niihin sisälly kansallisen liikkumavaran käyttämistä. EETS-direktiivissä säädetään käsittelyperustasta, käsittelyn tarkoituksesta, käsiteltävien tietojen tyypistä ja tietojen luovuttamisesta. Keskeisiä tältä osin ovat direktiivin artikkelit 21, 23, 24, 25 ja 27. Suomessa nämä säännökset on jo osittain pantu täytäntöön lailla 887/2021, mutta tällä esityksellä niitä täydennettäisiin komission edellyttämällä tavalla. Keskeisiä ovat uudet 1 a §, 27 a § ja 27 b §.

Kansallista liikkumavaraa käytettäisiin ainoastaan ehdotetussa 1 a §:n 2 momentissa yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla. Ehdotetun 1 a §:n 2 momentissa säädettäisiin henkilötietojen säilytysajasta. Velvollisuus enimmäiskeston määrittämiseen tulee EETS-direktiivin 27 artiklan 2 kohdan c alakohdasta. Enimmäiskeston määrittely jää kansalliseen harkintavaltaan. Keston määrittelyä kuitenkin ohjaa periaate säilytyksen rajoittamisesta, joka on yksi henkilötietojen käsittelyn peruseräkkeistä. Sen mukaisesti henkilötiedot on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten. Ehdotetun kahden vuoden säilytysajan voidaan arvioida olevan minimiaika, joka tarvitaan käsittelyn tarkoituksen toteuttamiseen etenkin ottaen huomioon mahdollinen maksun laiminlyönnistä seuraava prosessi.

Mainitun pykälän 3 momenttiin sisältyisi informatiivinen viittaus tietosuojan yleissääntelyyn. Alkuperäistä lakia säädettäessä ei pidetty tarpeellisena antaa erityissääntelyä ja samalla päätettiin luopua kumottavassa laissa (21/2014) olleista informatiivisista viittauksista tietosuojan yleissääntelyyn (HE 115/2021, s. 8). Yleislakeja nimittäin sovelletaan niiden soveltamisalaa koskevien säännösten mukaisesti eikä suoraan sovellettavaan EU-asetuksen soveltamista voi sitoa kansallisen lain aineelliseen viittaukseen (asia 34/73 Variola, 10 kohta). Komission näemyksen perusteella informatiivinen viittaus on kuitenkin katsottu välttämättömäksi. Informatiivisen viittauksen on syytä olla vastakohtaispäätelmän välttämiseksi kattava (PeVL 42/2005 vp, s. 3). Viittaukseen on otettu ne lait, joilla on pantu täytäntöön direktiivin 27 artiklan 1 kohdassa viitattut EU-säädökset. Ehdotettu momentti selventäisi lisäksi, että tässä laissa säädettäisiin tietyiltä osin tietosuoja-asetusta täsmällisemmin henkilötietojen käsittelystä. Siltä osin kuin tässä laissa ei säädettäisi henkilötietojen käsittelystä, sovellettaisiin henkilötietojen käsittelyyn tietosuojaajaa koskevaa EU:n ja kansallista yleissääntelyä, eli yleistä tietosuoja-asetusta, kansallista tietosuojalakia, rikosasioiden tietosuojalakia tai sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia.

Henkilötietojen käsittelystä säädettäisiin myös ehdotetuissa 27, 27 a ja 27 b §:ssä. Ne liittyvät tilanteeseen, jossa tiemaksu on laiminlyöty. Ehdotettu sääntely perustuu suoraan direktiivin 23–25 artiklaan eikä sisällä siten kansallisen liikkumavaran käyttöä.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Ponsi

Koska sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta ja tiemaksujen laiminlyöntiä koskevien tietojen rajatylittävän vaihtamisen helpottamisesta unionissa annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2019/520 on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain (887/2021) 9 §:n 2 ja 4 momentti, 12 §:n 3 momentti, 14 §:n 2 momentti, 26 ja 27 § sekä 30 §:n 4 momentti, sekä lisätään lakiin uusi 1 a §, 2 §:ään uusi 12–19 kohta, lakiin uusi 2 a §, 22 §:ään uusi 5 momentti, 23 §:ään uusi 4 momentti, 25 §:ään uusi 4 momentti sekä lakiin uusi 27 a–27 c § ja liite I ja II seuraavasti:

1 a §

Tietosuoja

Tämän lain mukaisesti käsiteltäviä henkilötietoja saa käyttää ainoastaan:

- 1) tiemaksujen maksamisveloitteen rikkomisesta epäiltyjen tunnistamiseen;
- 2) sen varmistamiseen, että tietullioperaattori noudattaa velvollisuuksiaan veroviranomaisia kohtaan;
- 3) sellaisen ajoneuvon ja sen omistajan tai haltijan tunnistamiseen, jonka kohdalla on todettu tiemaksujen laiminlyönti.

Jos tässä laissa ei toisin säädetä, tämän lain mukaisesti käsiteltävät henkilötiedot on hävitettävä viimeistään kahden vuoden kuluttua niiden keräämisestä.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), tietosuojalaisissa (1050/2018), henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa (1054/2018) ja sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014) säädetään.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

---

12) *pääasiallisella palveluntarjoajalla* tietullipalvelujen tarjoajaa, jolla on velvoite allekirjoittaa sopimuksia kaikkien halukkaiden käyttäjien kanssa tai muita vastaavia erityisiä velvoitteita taikka erityinen korvaus, taattu pitkäaikainen sopimus tai muu vastaava erityinen oikeus ja jonka oikeudet ja velvoitteet ovat erilaisia kuin muilla palveluntarjoajilla;

13) *akkreditoinnilla* tietullioperaattorin määrittämää ja ohjaamaa prosessia, joka EETS-palveluntarjoajan on käytävä läpi ennen kuin sille annetaan lupa tarjota EETS-palveluja EETS-tietullikohteessa;

14) *EETS-vaatimusten mukaisella järjestelmällä* sähköisen tietullijärjestelmän osia, joita tarvitaan EETS-palveluntarjoajien ottamiseksi järjestelmään ja EETS:n toimintaa varten;

15) *tietullilla* tai *tiemaksulla* maksua, joka tienkäyttäjän on maksettava tietyn tien, tieverkon taikka sillan, tunnelin, lossin tai muun vastaavan rakenteen käyttämisestä;

16) *tiemaksun laiminlyönnillä* rikkomusta, joka koostuu siitä, että tienkäyttäjä ei maksa tiemaksua jäsenvaltiossa;

- 17) *ajoneuvolla* kaikkia moottorikäyttöisiä ajoneuvoja tai ajoneuvoyhdistelmiä, joita käytetään tai jotka on tarkoitettu käytettäväksi henkilöiden tai tavaroiden kuljettamiseen maanteillä;
- 18) *rekisteröintijäsenvaltiolla* jäsenvaltiota, jossa tiemaksuvelvollinen ajoneuvo on rekisteröity;
- 19) *ajoneuvon haltijalla* ajoneuvolain (82/2021) 2 §:n 15 kohdassa tarkoitettua haltijaa.

2 a §

Tietullijärjestelmä

Tietullijärjestelmällä tarkoitetaan palvelua, jonka avulla käyttäjät voivat käyttää ajoneuvoa yhdessä tai useammassa EETS-tietullikohteessa yhden sopimuksen perusteella ja tarvittaessa yhdellä ajoneuvolaitteella.

Tietullijärjestelmään kuuluvat:

- 1) tarpeen mukaan räätälöidyn ajoneuvolaitteen tarjoaminen käyttäjille ja sen toiminnan ylläpitäminen;
- 2) sen takaaminen, että tietullioperaattorille maksetaan käyttäjältä veloittava tietulli;
- 3) maksuvälineen tarjoaminen käyttäjälle tai olemassa olevan maksuvälineen hyväksyminen;
- 4) tietullin periminen käyttäjältä;
- 5) asiakassuhteiden hoitaminen käyttäjään;
- 6) tietullijärjestelmien turvallisuutta ja yksityisyyttä koskevien käytänteiden täytäntöönpaneminen ja noudattaminen.

9 §

Tietullioperaattorin velvollisuudet tietullijärjestelmän yhteentoimivuuden varmistamiseksi

---

Järjestelmästä vastaisuudessa vastaavalla tietullioperaattorilla tarkoitetaan julkista tai yksityistä yksikköä, joka on nimetty toimimaan tietullioperaattorina tulevaisuudessa toimintansa aloittavassa EETS-tietullikohteessa. Sähköistä tietullijärjestelmää perustettaessa järjestelmästä vastaisuudessa vastaavan tietullioperaattorin on julkaistava verkkosivuillaan EETS-tietullikohteen määrittäminen niin hyvissä ajoin ennen uuden EETS-tietullikohteen toiminnan käynnistämistä, että EETS-palveluntarjoajat voivat akkreditoitua viimeistään kuukautta ennen uuden järjestelmän toiminnan käynnistämistä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, ennen sähköisen tietullijärjestelmän olennaista muuttamista järjestelmästä vastaisuudessa vastaavan tietullioperaattorin täytyy laatia ja julkaista EETS-tietullikohteen määrittämisessä yksityiskohtainen suunnitelma kohteeseen jo akkreditoituneiden EETS-palveluntarjoajien eritelmien mukaisuuden ja yhteentoimivuuden osatekijöiden käyttöösoveltuvuuden uudelleenarvioinnista. Suunnitelman on mahdollistettava kyseisten EETS-palveluntarjoajien akkreditoituminen uudelleen vähintään kuukautta ennen muutetun järjestelmän toiminnan aloittamista. Tietullioperaattorin on noudatettava kyseistä suunnitelmaa. Sähköisen tietullijärjestelmän olennaisena muuttamisena pidetään uudelleenakkreditointia edellyttäviä muutoksia taustajärjestelmien rajapintojen uudelleenohjelmointiin tai mukauttamiseen ja muihin vastaaviin EETS-palveluntarjoajien toiminnassa oleviin yhteentoimivuuden osatekijöihin.

---

12 §

Tietullioperaattorin palvelukorvaus EETS-palveluntarjoajalle

Jos EETS-tietullikohteessa on pääasiallinen palveluntarjoaja, EETS-palveluntarjoajien palvelukorvauksien määrittämisessä käytetyn menetelmän on oltava rakenteeltaan samanlainen kuin menetelmä, jota sovelletaan palvelukorvauksiin pääasiallisen palveluntarjoajan tuottamista vastaavista palveluista. EETS-palveluntarjoajan palvelukorvauksen määrä voi erota pääasiallisen palveluntarjoajan palvelukorvauksesta jos:

1) pääasialliselle palveluntarjoajalle aiheutuu kustannuksia sellaisista erityisvaatimuksista ja -velvoitteista, joita ei ole EETS-palveluntarjoajilla; ja

2) EETS-palveluntarjoajien korvauksista täytyy vähentää ne tietullioperaattorin asettamat kiinteät maksut, jotka määräytyvät EETS-vaatimusten mukaisen järjestelmän tarjoamisesta, toiminnasta ja ylläpidosta tietullikohteessa tietullioperaattorille aiheutuvien akkreditointi- ja muiden kustannusten perusteella, eikä näitä kustannuksia sisällytetä tietulliin.

14 §

Tietullit

Jos se EETS-palveluntarjoajan tietullitariffien määrittämiseen käyttämä ajoneuvotietoihin perustuva ajoneuvon luokitus, jonka mukaisesti tietullit lasketaan tietullin perusteella, poikkeaa tietullioperaattorin käyttämästä, sovelletaan tietullioperaattorin käyttämää luokitusta, jollei sen voida osoittaa olevan virheellinen.

22 §

EETS-tietullikohderekisteri

Liikenne- ja viestintäviraston on huolehdittava siitä, että rekisterissä olevat tiedot ovat ajantasaisia ja paikkansapitäviä.

23 §

Rekisteri EETS-palveluntarjoajista

Liikenne- ja viestintäviraston on huolehdittava siitä, että rekisterissä olevat tiedot ovat ajantasaisia ja paikkansapitäviä.

25 §

Valvontaviranomaisen oikeudet ja velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirastoa ei voida saattaa vastuuseen 23 §:ssä tarkoitetussa rekisterissä olevien EETS-palveluntarjoajien toimista.

26 §

Pilottitietullijärjestelmät

Liikenne- ja viestintävirasto voi kokeilutarkoituksessa tilapäisesti sallia EETS-tietullikohdeissa samanaikaisesti EETS-vaatimusten mukaisen järjestelmän kanssa pilottitietullijärjestelmän, jossa käytetään uusia teknologioita tai menetelmiä, jotka poikkeavat tässä laissa, EETS-täytäntöönpanoasetuksessa tai delegoidussa EETS-asetuksessa säädetyistä vaatimuksista.

Liikenne- ja viestintäviraston on pyydettävä Euroopan komissiolta lupa pilottitietullijärjestelmän käynnistämiseksi.

27 §

Laiminlyötyjä tiemaksuja koskeva tiedonvaihto jäsenvaltioiden välillä

Liikenne- ja viestintävirasto toimii sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta ja tiemaksujen laiminlyöntiä koskevien tietojen rajatylittävän vaihtamisen helpottamisesta unionissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/520, jäljempänä *EETS-direktiivi*, 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna ajoneuvon rekisteritietojen rajatylittävään vaihtamiseen nimettynä kansallisena yhteyspisteinä.

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava muiden jäsenvaltioiden kansallisille yhteyspisteille automaattisten hakujen perusteella liitteen I mukaiset pakolliset tiedot ajoneuvoista sekä niiden omistajista ja haltijoista tiemaksun laiminlyöneen ajoneuvon ja sen omistajan tai haltijan tunnistamiseksi. Tietojen vaihtamiseen on käytettävä eurooppalaista ajoneuvo- ja ajokorttitietojärjestelmää. Automaattisella haulla tarkoitetaan menettelyä, jolla verkon välityksellä voidaan tehdä hakuja yhden, useamman tai kaikkien EU-jäsenvaltioiden tietokannoista.

Liikenne- ja viestintäviraston on suoritettava kaikki lähetettävien pyyntöjen muodossa tehtävät automaattiset haut täydellistä rekisteritunnusta käyttäen. Automaattiset haut on tehtävä liitteen I sekä rajatylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin ja rajatylittävän rikollisuuden torjumiseksi tehdyn päätöksen 2008/615/YOS täytäntöönpanosta annetun neuvoston päätöksen 2008/616/YOS liitteen 3 luvun 2 ja 3 kohdan mukaisesti. Saatuja tietoja on käytettävä sen määrittämiseksi, kuka on vastuussa kyseisen maksun suorittamisesta.

27 a §

Tiemaksun laiminlyöntiä koskeva ilmoitus

Jos tiemaksun laiminlyönnin johdosta päätetään aloittaa jatkotoimia, niistä on ilmoitettava ajoneuvon omistajalle tai haltijalle taikka muutoin tunnistetulle henkilölle, jota epäillään tiemaksun laiminlyönnistä. Ilmoitukseen on sisällytettävä tieto tiemaksun laiminlyönnin luonteesta, paikasta, päivämäärästä ja kellonajasta, tieto rikotuista säännöksistä, tieto muutoksenhakuoikeudesta ja oikeudesta saada tietoa, laiminlyönnin seuraamuksista sekä tarvittaessa tiedot tiemaksun laiminlyönnin toteamiseen käytetystä laitteesta. Ilmoitus on laadittava liitteessä II tarkoitettun mallin mukaiseksi.

Ilmoitus on lähetettävä ajoneuvon rekisteröintiasiakirjan kielellä, jos tällainen tieto on saatavilla. Jos tällaista tietoa ei ole saatavilla, ilmoitus on lähetettävä jollakin sen jäsenvaltion virallisista kielistä, jossa tiemaksuvelvollinen ajoneuvo on rekisteröity.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla henkilöllä on oikeus saada ilman aiheetonta viivytystä tietää, mitkä liitteen I mukaiset tallennetut henkilötiedot on toimitettu jäsenvaltiolle, jonka alueella tiemaksun laiminlyönti tapahtui, mikä kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen tietoja on pyytänyt sekä pyynnön päivämäärä.

27 b §

Tiemaksun perimisestä vastaavien yksikköjen jatkotoimet

Laiminlyödyn tiemaksun perimisestä vastaavalle yksikölle voidaan toimittaa 27 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetun menettelyn avulla saadut tiedot ainoastaan, jos:

- 1) siirrettävät tiedot rajoitetaan ainoastaan siihen, mitä kyseinen yksikkö tarvitsee periäkseen tiemaksun;
- 2) tiemaksun laiminlyöntiä seuraava menettely on 27 a §:ssä säädetyn mukainen;
- 3) kyseinen yksikkö vastaa tämän menettelyn suorittamisesta;
- 4) tiedot vastaanottavan yksikön antaman maksumääräyksen noudattaminen päättää tiemaksun laiminlyönnin.

Laiminlyödyn tiemaksun perimisestä vastaavalle yksikölle annettavia tietoja saa käyttää vain tiemaksun perimiseen ja ne on tuhottava välittömästi, kun tiemaksu on maksettu. Jos laiminlyönti jatkuu, tiedot on tuhottavaviimeistään kahden vuoden kuluttua tietojen siirron jälkeen.

27 c §

Euroopan komissiolle toimitettava kertomus

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava Euroopan komissiolle EETS-direktiivin 26 artiklassa tarkoitettu kattava kertomus.

30 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

EETS-palveluntarjoajat saavat 31 päivään joulukuuta 2027 tarjota niiden kevyiden ajoneuvojen käyttäjille, joiden suurin sallittu massa on enintään 3,5 tonnia, ajoneuvolaitteita, jotka soveltuvat käytettäväksi ainoastaan 5,8 gigahertsin mikroaaltotekniikan kanssa, käytettäväksi EETS-tietuukohteissa, joissa ei vaadita satelliittipaikannuksen tai matkaviestintätekniikan käyttöä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Liite I

Edellä 27 §:n 2 momentissa tarkoitettujen automaattisen haun suorittamiseen tarvittavat tietoelementit

Tieto	M/O ⁽¹⁾	Huomautuksia
Ajoneuvoa koskevat tiedot	M	
Rekisteröintijäsenvaltio	M	
Rekisteritunnus	M	(A ⁽²⁾)
Tiedot tiemaksun laiminlyönnistä	M	
Jäsenvaltio, jonka alueella tiemaksun laiminlyönti tapahtui	M	
Tapahtuman päivämäärä	M	
Tapahtuman kellonaika	M	

Edellä 27 §:n 2 momentin mukaisen automaattisen haun perusteella toimitettavat tietoelementit

Osa I. Ajoneuvoja koskevat tiedot

Tieto	M/O ⁽³⁾	Huomautuksia
Rekisteritunnus	M	
Valmistenumero/ Ajoneuvon valmistenumero (VIN)	M	
Rekisteröintijäsenvaltio	M	

¹ M = pakollinen (mandatory), kun tieto on saatavilla kansallisessa rekisterissä, O = valinnainen (optional).

² Yhdenmukaistettu unionin koodi, ks. ajoneuvojen rekisteröintiasiakirjoista 29 päivänä huhtikuuta 1999 annettu neuvoston direktiivi 1999/37/EY (EYVL L 138, 1.6.1999, s. 57).

³ M = pakollinen (mandatory), kun tieto on saatavilla kansallisessa rekisterissä, O = valinnainen (optional).

Merkki	M	(D.1 ⁽⁴⁾) esim. Ford, Opel, Renault
Ajoneuvon kaupallinen malli	M	(D.3) esim. Focus, Astra, Megane
EU-luokkakoodi	M	J) esim. mopedi, moottoripyörä, henkilöauto
Euro-päästöluokka	M	esim. Euro 4, Euro 6
Hiilidioksidipäästöluokka	O	sovelletaan raskaisiin hyötyajoneuvoihin, joiden suurin sallittu massa on suurempi kuin 3,5 tonnia
Uudelleenluokituksen päivämäärä	O	sovelletaan raskaisiin hyötyajoneuvoihin, joiden suurin sallittu massa on suurempi kuin 3,5 tonnia
CO2 g/tkm	O	sovelletaan raskaisiin hyötyajoneuvoihin, joiden suurin sallittu massa on suurempi kuin 3,5 tonnia
Ajoneuvon suurin teknisesti sallittu kuormitettu massa	M	

Osa II. Tiedot ajoneuvojen omistajista tai haltijoista

Tieto	M/O ⁽⁵⁾	Huomautuksia
Tiedot ajoneuvon haltijoista		(C.1 ⁽⁶⁾) Tiedot tietyn ajoneuvon rekisteriotteen haltijasta
Rekisteriotteen haltijoiden sukunimi/yhtiönimi	M	(C.1.1) Sukunimeä, infiksiä, titteliä jne. varten on käytettävä

⁴ Yhdenmukaistettu unionin koodi, ks. direktiivi 1999/37/EY

⁵ M = pakollinen (mandatory), kun tieto on saatavilla kansallisessa rekisterissä, O = valinnainen (optional).

⁶ Yhdenmukaistettu unionin koodi, ks. direktiivi 1999/37/EY.

		erillisiä kenttiä ja nimi on ilmoitettava tulostettavassa muodossa
Etunimi	M	(C.1.2) Etunimeä (etunimiä) ja nimenkirjaimia varten on käytettävä erillisiä kenttiä ja nimi on ilmoitettava tulostettavassa muodossa
Osoite	M	(C.1.3) Katua, talon numeroa ja rakennusta, postinumeroa, asuinpaikkaa, asuinmaata jne. varten on käytettävä erillisiä kenttiä ja osoite on ilmoitettava tulostettavassa muodossa
Sukupuoli	O	Mies, nainen
Syntymäaika	M	
Oikeussubjekti	M	Yksityishenkilö, yhdistys, yhtiö, yritys jne.
Syntymäpaikka	O	
Tunnistenumero	O	Tunniste, josta henkilö tai yhtiö on tunnistettavissa yksiselitteisesti
Tiedot ajoneuvon omistajista		(C.2) Tiedot viittaavat ajoneuvon omistajaan
Omistajien sukunimi/yhtiönimi	M	(C.2.1)
Etunimi	M	(C.2.2)
Osoite	M	(C.2.3)
Sukupuoli	O	Mies, nainen
Syntymäaika	M	
Oikeussubjekti	M	Yksityishenkilö, yhdistys, yhtiö, yritys jne.

Syntymäpaikka	O	
Tunnistenumero	O	Tunniste, josta henkilö tai yhtiö on tunnistettavissa yksiselitteisesti
		Jos on kyse romuajoneuvoista, varastetuista ajoneuvoista tai rekisterikilvistä tai vanhentuneesta rekisteröinnistä, omistajan/haltijan tietoja ei toimiteta. Sen sijasta on palautettava viesti ”Tietoja ei ilmoiteta”.

Liite II

Malli 27 a §:ssä tarkoitetusta tiemaksun laiminlyönnin johdosta aloitettavia jatkotoimia koskeva ilmoituksesta

[Kansilehti]

...

...

[Lähtäjän nimi, osoite ja puhelinnumero]

...

...

[Vastaanottajan nimi ja osoite]

ILMOITUS

tiemaksun laiminlyönnistä, joka tapahtui ...

[jäsenvaltio, jonka alueella tiemaksun laiminlyönti tapahtui]

Sivu 2

... [päivämäärä] todettiin tiemaksun laiminlyönti seuraavalla ajoneuvolla:

Rekisterinumero ... merkki ... malli ...

Laiminlyönnin havaitsi ...

[vastuullisen elimen nimi]

[Vaihtoehto 1] ⁽⁷⁾

Teidät on rekisteröity edellä mainitun ajoneuvon rekisteriotteen haltijaksi.

[Vaihtoehto 2] ⁽⁸⁾

Edellä mainitun ajoneuvon rekisteriotteen haltija on ilmoittanut, että Te kuljetitte kyseistä ajoneuvoa tiemaksun laiminlyönnin tapahtuessa.

Yksityiskohtaiset tiedot tiemaksun laiminlyönnistä esitetään sivulla 3.

Tiemaksun laiminlyönnistä määrätty sakkorangaistus on ... (euroina tai kansallisena valuuttana). ⁽⁹⁾

Maksettavan tiemaksun määrä on ... (euroina tai kansallisena valuuttana). ⁽¹⁰⁾

Maksu erääntyy ...

Jollette maksa sakkoa ⁽¹¹⁾ / tiemaksua ⁽¹²⁾, kehotamme Teitä täyttämään oheisen vastauslomakkeen (sivu 4) ja lähettämään sen siinä mainittuun osoitteeseen.

Tämä kirje käsitellään ... [jäsenvaltio, jonka alueella tiemaksun laiminlyönti tapahtui] kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Sivu 3

Yksityiskohtaiset tiedot tiemaksun laiminlyönnistä

a) Tiemaksun laiminlyönnin yhteydessä käytettyä ajoneuvoa koskevat tiedot:

Rekisteritunnus: ...
Rekisteröintijäsenvaltio: ...
Merkki ja malli: ...

b) Tiedot tiemaksun laiminlyönnistä:

Tiemaksun laiminlyönnin paikka, päivämäärä ja kellonaika:

...
...
...
...

Tiemaksun laiminlyönnin luonne ja oikeudellinen luokittelu:

---

⁷ Tarpeeton yliviivataan.

⁸ Tarpeeton yliviivataan.

⁹ Tarpeeton yliviivataan.

¹⁰ Tarpeeton yliviivataan.

¹¹ Tarpeeton yliviivataan.

¹² Tarpeeton yliviivataan.

...

...

...

...

Tiemaksun laiminlyönnin yksityiskohtainen kuvaus:

...

...

Asiaa koskevien oikeudellisten säännösten viitetiedot:

...

...

Tiemaksun laiminlyöntiä koskevan todistusaineiston kuvaus tai sen viitetiedot:

...

...

c) Tiemaksun laiminlyönnin toteamiseen käytetyn laitteen tiedot ⁽¹³⁾

Laitteen kuvaus:

...

...

Laitteen tunnistenumero:

...

...

Viimeisimmän kalibroinnin voimassaolon päättymispäivä:

...

...

Sivu 4

Vastauslomake

(täytettävä suuraakkosin)

A. Kuljettajan henkilöllisyys:

— Koko nimi:

...

...

— Syntymäpaikka ja -aika:

...

— Ajokortin numero: ... myönnetty (päivämäärä): ... paikka: ...

— Osoite:

...

...

...

B. Kysymykset:

---

¹³ Ei täytetä, jos mitään laitetta ei ole käytetty.

1. Onko ajoneuvo, jonka merkki on: ... ja rekisteritunnus: ..., rekisteröity nimiinne? ...
kyllä/ei ⁽¹⁴⁾

Jos ei, rekisteriotteen haltija on:

...

(sukunimi, etunimi, osoite)

2.
Myönnättekö jättäneenne tiemaksun maksamatta? kyllä/ei ⁽¹⁵⁾

3. Jos ette myönnä, esittäkää perustelut:

...

...

Lähetäkää täytetty lomake 60 päivän kuluessa tämän ilmoituksen päivämäärästä seuraavalle viranomaiselle tai yksikölle: ...

seuraavaan osoitteeseen: ...

LISÄTIETOJA

(Jos ilmoituksen lähettää 25 artiklan mukaisesti tiemaksun perimisestä vastuussa oleva elin):

Jos tiemaksua ei makseta tässä ilmoituksessa mainitun määräajan kuluessa, asia annetaan ...:n [jäsenvaltio, jonka alueella tiemaksun laiminlyönti tapahtui] toimivaltaisen viranomaisen tutkittavaksi.

Jos asian käsittelyä ei jatketa, Teille ilmoitetaan siitä 60 päivän kuluessa vastauslomakkeen tai maksutositteen ⁽¹⁶⁾ vastaanottamisesta. ⁽¹⁷⁾

/

(Jos ilmoituksen lähettää jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen):

Asian tutkii ...:n [jäsenvaltio, jonka alueella tiemaksun laiminlyönti tapahtui] toimivaltainen viranomainen.

Jos asian käsittelyä ei jatketa, Teille ilmoitetaan siitä 60 päivän kuluessa vastauslomakkeen tai maksutositteen ⁽¹⁸⁾ vastaanottamisesta.

Jos asian käsittelyä jatketaan, sovelletaan seuraavaa menettelyä:

...

---

¹⁴ Tarpeeton yliviivataan.

¹⁵ Tarpeeton yliviivataan.

¹⁶ Tarpeeton yliviivataan.

¹⁷ Tarpeeton yliviivataan.

¹⁸ Tarpeeton yliviivataan.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

[Jäsenvaltio, jonka alueella tiemaksun laiminlyönti on tapahtunut, täyttää – tiedot myöhemmässä vaiheessa toteutettavasta menettelystä, myös yksityiskohtaiset tiedot mahdollisuudesta hakea muutosta asian käsittelyn jatkamista koskevaan päätökseen ja tässä noudatettavasta menettelystä. Tiedoissa on aina mainittava asian käsittelyn jatkamisesta vastaavan viranomaisen tai yksikön nimi ja osoite, maksun määräaika, muutoksenhakuelimen nimi ja osoite ja muutoksenhaun määräaika].

Tällä kirjeellä ei sinällään ole oikeudellisia seurauksia.

Tietosuojaseloste

[Kun sovelletaan asetusta (EU) 2016/679:

Asetuksen (EU) 2016/679 mukaisesti Teillä on oikeus pyytää pääsyä henkilötietoihinne sekä pyytää niiden oikaisemista tai poistamista taikka pyytää niiden käsittelyn rajoittamista tai vastustaa käsittelyä sekä oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen. Teillä on myös oikeus tehdä valitus [asianomaisen valvontaviranomaisen nimi ja osoite].]

[Kun sovelletaan asetusta (EU) 2016/680:

[Kansallinen laki direktiivin (EU) 2016/680 täytäntöönpanemiseksi] mukaisesti Teillä on oikeus pyytää rekisterinpitäjältä pääsyä henkilötietoihinne sekä oikeus pyytää niiden oikaisemista tai poistamista ja henkilötietojenne käsittelyn rajoittamista. Teillä on myös oikeus tehdä valitus [asianomaisen valvontaviranomaisen nimi ja osoite].]

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2023

Pääministeri

Petteri Orpo

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne

Laki

sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain (887/2021) 9 §:n 2 ja 4 momentti, 12 §:n 3 momentti, 14 §:n 2 momentti, 26 ja 27 § sekä 30 §:n 4 momentti, sekä *lisätään* lakiin uusi 1 a §, 2 §:ään uusi 12–19 kohta, lakiin uusi 2 a §, 22 §:ään uusi 5 momentti, 23 §:ään uusi 4 momentti, 25 §:ään uusi 4 momentti sekä lakiin uusi 27 a–27 c § ja liite I ja II seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

(uusi)

1 a §

Tietosuoja

Tämän lain mukaisesti käsiteltäviä henkilö-tietoja saa käyttää ainoastaan:

1) tiemaksujen maksamisveloitteen rikkomisesta epäiltyjen tunnistamiseen;

2) sen varmistamiseen, että tietullioperaattori noudattaa velvollisuuksiaan veroviranomaisia kohtaan;

3) sellaisen ajoneuvon ja sen omistajan tai haltijan tunnistamiseen, jonka kohdalla on todettu tiemaksujen laiminlyönti.

Jos tässä laissa ei toisin säädetä, tämän lain mukaisesti käsiteltävät henkilötiedot on hävitettävä viimeistään kahden vuoden kuluttua niiden keräämisestä.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), tietosuojalaissa (1050/2018), henkilö-tietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa (1054/2018) ja sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014) säädetään.

(uusi)

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) pääasiallisella palveluntarjoajalla tietullipalvelujen tarjoajaa, jolla on velvoite allekirjoittaa sopimuksia kaikkien halukkaiden käyttäjien kanssa tai muita vastaavia erityisiä velvoitteita taikka erityinen korvaus, taattu pitkäaikainen sopimus tai muu vastaava erityinen oikeus ja jonka oikeudet ja velvoitteet ovat erilaisia kuin muilla palveluntarjoajilla;

13) akkreditoinnilla tietullioperaattorin määrittämää ja ohjaamaa prosessia, joka EETS-palveluntarjoajan on käytävä läpi ennen kuin sille annetaan lupa tarjota EETS-palveluja EETS-tietullikohteessa;

14) EETS-vaatimusten mukaisella järjestelmällä sähköisen tietullijärjestelmän osia, joita tarvitaan EETS-palveluntarjoajien ottamiseksi järjestelmään ja EETS:n toimintaa varten;

15) tietullilla tai tiemaksulla maksua, joka tienkäyttäjän on maksettava tietyn tien, tieverkon taikka sillan, tunnelin, lossin tai muun vastaavan rakenteen käyttämisestä;

16) tiemaksun laiminlyönnillä rikkomusta, joka koostuu siitä, että tienkäyttäjä ei maksa tiemaksua jäsenvaltiossa;

17) ajoneuvolla kaikkia moottorikäyttöisiä ajoneuvoja tai ajoneuvoyhdistelmiä, joita käytetään tai jotka on tarkoitettu käytettäväksi henkilöiden tai tavaroiden kuljettamiseen maanteillä;

18) rekisteröintijäsenvaltiolla jäsenvaltiota, jossa tiemaksuvelvollinen ajoneuvo on rekisteröity;

19) ajoneuvon haltijalla ajoneuvolain (82/2021) 2 §:n 15 kohdassa tarkoitettua haltijaa.

(uusi)

2 a §

Tietullijärjestelmä

Tietullijärjestelmällä tarkoitetaan palvelua, jonka avulla käyttäjät voivat käyttää ajoneu-

voa yhdessä tai useammassa EETS-tietullikohteessa yhden sopimuksen perusteella ja tarvittaessa yhdellä ajoneuvolaitteella.

Tietullijärjestelmään kuuluvat:

1) tarpeen mukaan räätälöidyn ajoneuvolaitteen tarjoaminen käyttäjille ja sen toiminnan ylläpitäminen;

2) sen takaaminen, että tietullioperaattorille maksetaan käyttäjältä veloitettava tietulli;

3) maksuvälineen tarjoaminen käyttäjälle tai olemassa olevan maksuvälineen hyväksyminen;

4) tietullin periminen käyttäjältä;

5) asiakassuhteiden hoitaminen käyttäjään;

6) tietullijärjestelmien turvallisuutta ja yksityisyyttä koskevien käytänteiden täytäntöönpaneminen ja noudattaminen.

9 §

Tietullioperaattorin velvollisuudet tietullijärjestelmän yhteentoimivuuden varmistamiseksi

---

Sähköistä tietullijärjestelmää perustettaessa järjestelmästä vastaavan tietullioperaattorin on julkaistava verkkosivuillaan EETS-tietullikohteen määrittävän ajoissa ennen uuden EETS-tietullikohteen toiminnan käynnistämistä, jotta EETS-palveluntarjoajat voivat akkreditoitua viimeistään kuukautta ennen uuden järjestelmän toiminnan käynnistämistä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, ennen sähköisen tietullijärjestelmän olennaista muuttamista järjestelmästä vastaavan tietullioperaattorin täytyy laatia ja julkaista EETS-tietullikohteen määrittämisessä yksityiskohtainen suunnitelma kohteeseen jo akkreditoituneiden EETS-palveluntarjoajien eritelmien mukaisuuden ja yhteentoimivuuden osatekijöiden käyttöönsoveltuvuuden uudelleenarvioinnista.

Suunnitelman on mahdollistettava kyseisten EETS-palveluntarjoajien akkreditoituminen

9 §

Tietullioperaattorin velvollisuudet tietullijärjestelmän yhteentoimivuuden varmistamiseksi

---

Järjestelmästä vastaisuudessa vastaavalla tietullioperaattorilla tarkoitetaan julkista tai yksityistä yksikköä, joka on nimetty toimimaan tietullioperaattorina tulevaisuudessa toimintansa aloittavassa EETS-tietullikohteessa. Sähköistä tietullijärjestelmää perustettaessa järjestelmästä vastaisuudessa vastaavan tietullioperaattorin on julkaistava verkkosivuillaan EETS-tietullikohteen määrittäminen *niin hyvissä ajoin* ennen uuden EETS-tietullikohteen toiminnan käynnistämistä, *että* EETS-palveluntarjoajat voivat akkreditoitua viimeistään kuukautta ennen järjestelmän toiminnan käynnistämistä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, ennen sähköisen tietullijärjestelmän olennaista muuttamista järjestelmästä vastaisuudessa vastaavan tietullioperaattorin täytyy laatia ja julkaista EETS-tietullikohteen määrittämisessä yksityiskohtainen suunnitelma kohteeseen jo akkreditoituneiden EETS-palveluntarjoajien eritelmien mukaisuuden ja yhteentoimivuuden osatekijöiden käyttöönsoveltuvuuden uudelleenarvioinnista.

Suunnitelman on mahdollistettava kyseisten EETS-palveluntarjoajien akkreditoituminen

uudelleen vähintään kuukautta ennen muutetun järjestelmän toiminnan aloittamista. Tietullioperaattorin on noudatettava kyseistä suunnitelmaa.

12 §

Tietullioperaattorin palvelukorvaus EETS-palveluntarjoajalle

Jos EETS-tietullikohteessa on pääasiallinen palveluntarjoaja, EETS-palveluntarjoajien palvelukorvauksien määrittämisessä käytetyn menetelmän on oltava rakenteeltaan samanlainen kuin menetelmä, jota sovelletaan palvelukorvauksiin pääasiallisen palveluntarjoajan tuottamista vastaavista palveluista. EETS-palveluntarjoajan palvelukorvauksen määrä voi erota pääasiallisen palveluntarjoajan palvelukorvauksesta *vain erityisestä syystä*.

14 §

Tietullit

Jos EETS-palveluntarjoajan tietullitariffien määrittämiseen käyttämä ajoneuvon luokitus poikkeaa tietullioperaattorin käyttämästä, sovelletaan tietullioperaattorin käyttämää luokitusta, jollei sen voida osoittaa olevan virheellinen.

uudelleen vähintään kuukautta ennen muutetun järjestelmän toiminnan aloittamista. Tietullioperaattorin on noudatettava kyseistä suunnitelmaa. *Sähköisen tietullijärjestelmän olennaisena muuttamisena pidetään uudelleenakkreditointia edellyttäviä muutoksia taustajärjestelmien rajapintojen uudelleenohjelmointiin tai mukauttamiseen ja muihin vastaaviin EETS-palveluntarjoajien toiminnassa oleviin yhteentoimivuuden osatekijöihin.*

12 §

Tietullioperaattorin palvelukorvaus EETS-palveluntarjoajalle

Jos EETS-tietullikohteessa on pääasiallinen palveluntarjoaja, EETS-palveluntarjoajien palvelukorvauksien määrittämisessä käytetyn menetelmän on oltava rakenteeltaan samanlainen kuin menetelmä, jota sovelletaan palvelukorvauksiin pääasiallisen palveluntarjoajan tuottamista vastaavista palveluista. EETS-palveluntarjoajan palvelukorvauksen määrä voi erota pääasiallisen palveluntarjoajan palvelukorvauksesta *jos*:

1) *pääasialliselle palveluntarjoajalle aiheutuu kustannuksia sellaisista erityisvaatimuksista ja -velvoitteista, joita ei ole EETS-palveluntarjoajilla; ja*

2) *EETS-palveluntarjoajien korvauksista täytyy vähentää ne tietullioperaattorin asettamat kiinteät maksut, jotka määräytyvät EETS-vaatimusten mukaisen järjestelmän tarjoamisesta, toiminnasta ja ylläpidosta tietullikohteessa tietullioperaattorille aiheutuvien akkreditointi- ja muiden kustannusten perusteella, eikä näitä kustannuksia sisällytetä tietulliin.*

14 §

Tietullit

Jos se EETS-palveluntarjoajan tietullitariffien määrittämiseen käyttämä ajoneuvotietoihin perustuva ajoneuvon luokitus, jonka mukaisesti tietullit lasketaan tietullin perustietojen perusteella, poikkeaa tietullioperaat-

torin käyttämästä, sovelletaan tietullioperaattorin käyttämää luokitusta, jollei sen voida osoittaa olevan virheellinen.

-----
22 §

EETS-tietullikohderekisteri

(uusi)

23 §

Rekisteri EETS-palveluntarjoajista

(uusi)

25 §

Valvontaviranomaisen oikeudet ja velvollisuudet

(uusi)

26 §

Pilottitietullijärjestelmät

Liikenne- ja viestintävirasto voi kokeilutarjoituksessa tilapäisesti sallia EETS-tietullikohteessa pilottitietullijärjestelmän, jossa käytetään uusia teknologioita tai menetelmiä, jotka poikkeavat tässä laissa, EETS-täytäntöönpanoasetuksessa tai delegoidussa EETS-asetuksessa säädetyistä vaatimuksista.

Liikenne- ja viestintäviraston on pyydettävä Euroopan komissiolta lupa pilottitietullijärjestelmän käynnistämiseksi.

-----
22 §

EETS-tietullikohderekisteri

Liikenne- ja viestintäviraston on huolehdittava siitä, että rekisterissä olevat tiedot ovat ajantasaisia ja paikkansapitäviä.

23 §

Rekisteri EETS-palveluntarjoajista

Liikenne- ja viestintäviraston on huolehdittava siitä, että rekisterissä olevat tiedot ovat ajantasaisia ja paikkansapitäviä.

25 §

Valvontaviranomaisen oikeudet ja velvollisuudet

Liikenne- ja viestintävirastoa ei voida saattaa vastuuseen 23 §:ssä tarkoitetussa rekisterissä olevien EETS-palveluntarjoajien toimista.

26 §

Pilottitietullijärjestelmät

Liikenne- ja viestintävirasto voi kokeilutarjoituksessa tilapäisesti sallia EETS-tietullikohteessa samanaikaisesti EETS-vaatimusten mukaisen järjestelmän kanssa pilottitietullijärjestelmän, jossa käytetään uusia teknologioita tai menetelmiä, jotka poikkeavat tässä laissa, EETS-täytäntöönpanoasetuksessa tai delegoidussa EETS-asetuksessa säädetyistä vaatimuksista.

Liikenne- ja viestintäviraston on pyydettävä Euroopan komissiolta lupa pilottitietullijärjestelmän käynnistämiseksi.

Laiminlyötyjä tiemaksuja koskeva tiedonvaihto jäsenvaltioiden välillä

Liikenne- ja viestintävirasto toimii sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta ja tiemaksujen laiminlyöntiä koskevien tietojen rajatylittävän vaihtamisen helpottamisesta unionissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/520, jäljempänä EETS-direktiivi, 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna kansallisena yhteyspisteenä.

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava muiden jäsenvaltioiden kansallisille yhteyspisteille *EETS-direktiivin* liitteen I mukaiset pakolliset tiedot ajoneuvoista sekä niiden omistajista ja haltijoista tiemaksun laiminlyöneen ajoneuvon ja sen omistajan tai haltijan tunnistamiseksi. Tietojen vaihtamiseen on käytettävä eurooppalaista ajoneuvo- ja ajokorttitietojärjestelmää.

(uusi)

Laiminlyötyjä tiemaksuja koskeva tiedonvaihto jäsenvaltioiden välillä

Liikenne- ja viestintävirasto toimii sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta ja tiemaksujen laiminlyöntiä koskevien tietojen rajatylittävän vaihtamisen helpottamisesta unionissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/520, jäljempänä *EETS-direktiivi*, 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna *ajoneuvon rekisteritietojen rajatylittävään vaihtamiseen nimettynä kansallisena yhteyspisteenä*.

Liikenne- ja viestintäviraston on annettava muiden jäsenvaltioiden kansallisille yhteyspisteille *automaattisten hakujen perusteella* liitteen I mukaiset pakolliset tiedot ajoneuvoista sekä niiden omistajista ja haltijoista tiemaksun laiminlyöneen ajoneuvon ja sen omistajan tai haltijan tunnistamiseksi. Tietojen vaihtamiseen on käytettävä eurooppalaista ajoneuvo- ja ajokorttitietojärjestelmää. *Automaattisella haulla tarkoitetaan menettelyä, jolla verkon välityksellä voidaan tehdä hakuja yhden, useamman tai kaikkien EU-jäsenvaltioiden tietokannoista.*

Liikenne- ja viestintäviraston on suoritettava kaikki lähetettävien pyyntöjen muodossa tehtävät automaattiset haut täydellistä rekisteritunnusta käyttäen. Automaattiset haut on tehtävä liitteen I sekä rajatylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin ja rajatylittävän rikollisuuden torjumiseksi tehdyn päätöksen 2008/615/YOS täytäntöönpanosta annetun neuvoston päätöksen 2008/616/YOS liitteen 3 luvun 2 ja 3 kohdan mukaisesti. Saatuja tietoja on käytettävä sen määrittämiseksi, kuka on vastuussa kyseisen maksun suorittamisesta.

27 a §

Tiemaksun laiminlyöntiä koskeva ilmoitus

Jos tiemaksun laiminlyönnin johdosta päätetään aloittaa jatkotoimia, niistä on ilmoitettava ajoneuvon omistajalle tai haltijalle taikka muutoin tunnistetulle henkilölle, jota epäillään tiemaksun laiminlyönnistä. Ilmoi-

tukseen on sisällytettävä tieto tiemaksun laiminlyönnin luonteesta, paikasta, päivämäärästä ja kellonajasta, tieto rikotuista säännöksistä, tieto muutoksenhakuoikeudesta ja oikeudesta saada tietoa, laiminlyönnin seuraamuksista sekä tarvittaessa tiedot tiemaksun laiminlyönnin toteamiseen käytetystä laitteesta. Ilmoitus on laadittava liitteessä II tarkoitettun mallin mukaiseksi.

Ilmoitus on lähetettävä ajoneuvon rekisteröintiasiakirjan kielellä, jos tällainen tieto on saatavilla. Jos tällaista tietoa ei ole saatavilla, ilmoitus on lähetettävä jollakin sen jäsenvaltion virallisista kielistä, jossa tiemaksuvelvollinen ajoneuvo on rekisteröity.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla henkilöllä on oikeus saada ilman aiheetonta viivytystä tietää, mitkä liitteen I mukaiset tallennetut henkilötiedot on toimitettu jäsenvaltiolle, jonka alueella tiemaksun laiminlyönti tapahtui, mikä kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen tietoja on pyytänyt sekä pyynnön päivämäärä.

27 b §

(uusi)

Tiemaksun perimisestä vastaavien yksikköjen jatkotoimet

Laiminlyödyn tiemaksun perimisestä vastaavalle yksikölle voidaan toimittaa 27 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettun menettelyn avulla saadut tiedot ainoastaan, jos:

1) siirrettävät tiedot rajoitetaan ainoastaan siihen, mitä kyseinen yksikkö tarvitsee periäkseen tiemaksun;

2) tiemaksun laiminlyöntiä seuraava menettely on 27 a §:ssä säädetyn mukainen;

3) kyseinen yksikkö vastaa tämän menettelyn suorittamisesta;

4) tiedot vastaanottavan yksikön antaman maksumääräyksen noudattaminen päättää tiemaksun laiminlyönnin.

Laiminlyödyn tiemaksun perimisestä vastaavalle yksikölle annettavia tietoja saa käyttää vain tiemaksun perimiseen ja ne on tuhottava välittömästi, kun tiemaksu on maksettu. Jos laiminlyönti jatkuu, tiedot on tuhottavavii-meistään kahden vuoden kuluttua tietojen siirron jälkeen.

(uusi)

27 c §

Euroopan komissiolle toimitettava kertomus

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava Euroopan komissiolle EETS-direktiivin 26 artiklassa tarkoitettu kattava kertomus.

30 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

EETS-palveluntarjoajat saavat 31 päivään joulukuuta 2027 tarjota kevyiden ajoneuvojen, jotka soveltuvat käytettäväksi ainoastaan 5,8 gigahertsin mikroaaltotekniikan kanssa, käytettäväksi EETS-tietullikohteissa, joissa ei vaadita satelliittipaikannuksen tai matkaviestintätekniikan käyttöä.

30 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

EETS-palveluntarjoajat saavat 31 päivään joulukuuta 2027 tarjota niiden kevyiden ajoneuvojen käyttäjille, joiden suurin sallittu massa on enintään 3,5 tonnia, ajoneuvolaitteita, jotka soveltuvat käytettäväksi ainoastaan 5,8 gigahertsin mikroaaltotekniikan kanssa, käytettäväksi EETS-tietullikohteissa, joissa ei vaadita satelliittipaikannuksen tai matkaviestintätekniikan käyttöä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20